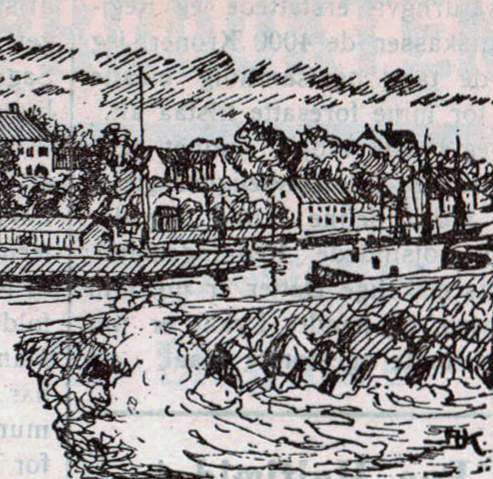

NORDBORNHOLM

Udgaar i Allinge-Sandvig,
Tejn, Olsker, Rutsker, Rø,
Klemensker og Hasle

Ansvarhavende Udgiver:
Otto Gornitzka, Telef. 74
Gornitzka's Tryk, Allinge

Nr. 499

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - 6 Ø.

Fredag den 17. September

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1937

Paa Jagt efter Drager paa Komodo-Øen.

I Septemberudgaven af National Geographic Magazine skriver Lady Broughton en interessant Artikel om sit Besøg paa Komodo-Øen som Medlem af en engelsk Ekspedition, der havde til Opgave at fange Drager til den zoologiske Have i London. En Serie af enestaaende Billeder ledsager Artiklen.

Det var først i 1912, at Tilstedeværelsen af Drager paa Komodo-Øen blev kendt af Naturforskerne. Disse store kødædende Krybdyr, der er de eneste nulevende Efterkommere af en Dyreart, der levede paa Jorden for Millioner af Aar siden, havde i Tusinder af Aar levet bortgemt paa de afsidesliggende Øer i nederlandske Indien.

Dyrene, der paa Grund af sin Størrelse og hele Udseende forøvrigt minder om de legendariske ildspyende Drager, findes paa den vestlige Del af Flores Øen, der tilhører de smaa Sundaøer, samt paa de smaa Øer Komodo og Rintja, der hører til samme Gruppe.

Komodo Øen er en naturskøn Ø, hvor bratte, grønne Højdedrag af fantastisk Form i mange Bugtninger slynger sig opover til de Klippesadler, der deler Øen.

En halvanden Kilometer fra Kysten, hvor en Dal snævrer sig sammen ved Foden af Fjeldene, opsatte Ekspeditionens Medlemmer en Fælde. Den bestod af en 10 Fod lang Kasse, forsynet med stærkt Wirenet og med et Stykke Kød som Lokkemiddel. Fælden var konstrueret saaledes, at naar en Drage bed i Kødstykket i den inderste Del af Fælden, vilde en Dør automatisk falde ned bag den.

I Løbet af de første 24 Timer kom der ingen Drage nær Fælden, antagelig fordi de sporede Menneskers Nærhed. Senere udfandt Forfatterinden, at Dragerne synes at være aldeles døve. De skræmmedes ikke af nogen Støj og forblev aldeles uanfæktet, selv naar et Geværskud blev affyret over Hovederne paa dem, men de har et skarpt Syn og en fænomenal Lugtesans.

Den følgende Dag var Døren i Fælden smeldet, og der var tydeligt Tegn paa, at en Drage havde aflagt Fælden et Visit, men paa en eller anden Maade var den undsluppet. Det blev derfor bestemt at sætte Vagt ved Fælden, og det varede ikke længe, før Vagten kunde rapportere, at den første Drage sad i Fælden. Den var kun af Middelstørrelse, men den var aldeles rasende. Saa snart nogen kom i Nærheden af Fælden, kastede den sig mod Wirenettet

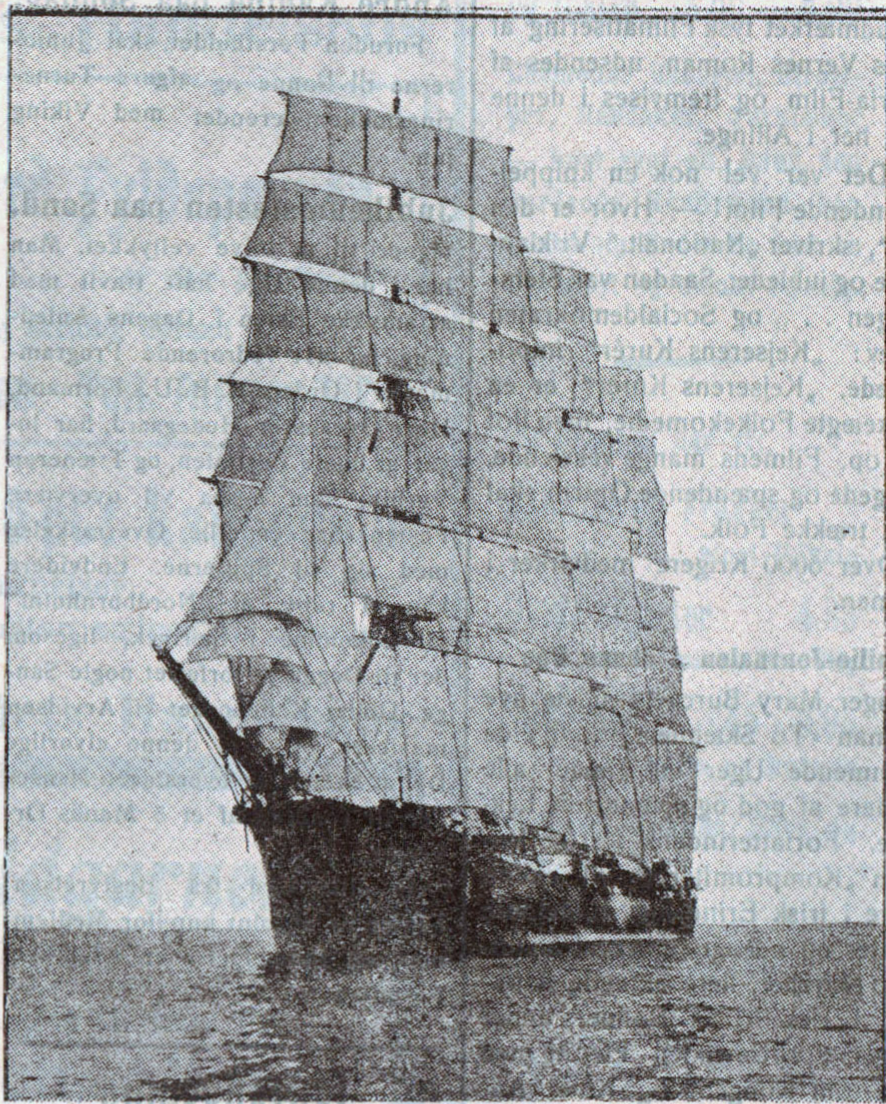
og rev og sled i det med sine skarpe Klør. Hele Fælden blev derfor transporteret ombord i Skibet og Dyret sluppet ind i et dertil bestemt Bur.

Det viste sig, at Dragerne ikke, som antaget, levede alene oppe i Bjergene, for de blev ofte set nede ved Kysten. En død Gris blev lagt ud som Lokkemiddel for Dragerne, saa Forfatterinden, som var skjult i Krattet tæt ved, kunde faa Anledning til at fotografere Dyrene. Først kom de smaa Drager, men senere efterfulgtes de af voksne Dyr, der kastede sig over Dyreskroget, sled store Stykker af det og forsvandt.

Dragerne synes ikke at være i Stand til at udstøde anden Lyd

end en lav Hvislen, naar de bliver vrede. Saa snart de lugter et Aadsel, skyder de lynsnart den lange, kløftede Tunge ud og ind af Munden, omtrent som om de skulde slikke sig om Munden i Forventning om en god Lækkerbidsken.

Skønt det aldrig hændte, at Dragerne angreb nogen af Ekspeditionens Medlemmer, saa er de Indfødte paa Øen meget bange for dem selv i fuldt Dagslys. Dyrene, der opnaar en Længde af indtil 12 Fod, er da ogsaa frygtindgydende med deres kraftige Tænder og frygtelige Klør. De har en lang Hals, et smalt langt Hoved og en kraftig lang Hale.

En af Havets sidste stolte Svaner.

Spilleren.

Jeg var 18 Aar, da jeg fik min Officersbestilling. Regimentet jeg var ansat ved, skulde til Italien, og jeg havde Kommandoen over 400 Mand. I Venedig holdt vi en Dags Hvil, som jeg naturligvis anvendte til at se mig om i den mærkelige By.

Om Eftermiddagen skulde jeg forevise mine Papirer for Regimentschefen for at faa Anvisning paa en Pengesum til Folkets Rejse og Forplejning. Med en Anvisning paa 4000 begav jeg mig til Overkommandanten. Skønt det nu er mange Aar siden, staar det hele saa levende for mig, som var det sket i Gaar. Jeg ser endnu Overkommandanten, en høj mager,

graahaaret Mand med et Par udtrykfulde Øjne. Han gennemsaa mine Papirer og udbetalte mig Beløbet. Jeg havde i den Anledning anskaffet mig en ny Tegnebog, og opfyldt af at have faaet et saa vigtigt Hverv talte jeg Pengene igennem og lagde dem omhyggeligt i Tegnebogen.

Samme Aften sad jeg tillige med flere Kammerater i en Restauration og hørte paa Musikken. Klokkeren kunde vel være ti, da en af de andre Officerer spurgte, om nogen af os gik med til Luigi. — Tre eller fire af Herrerne rejste sig straks.

— Gaar du med? spurgte de mig.

— Hvad foregaar der hos Luigi? spurgte jeg, forlegen over min Uvidenhed.

— Aa, man spiller lidt, lød Svaret. — Men det har din Moder vel forbudt dig? føjede han drilende til.

Hans Ord ærgrede mig, og skønt jeg aldrig før havde spillet, rejste jeg mig og fulgte med i den Hensigt at vove nogle Kroner af den velforsynede Pung, mine Forældre havde givet mig med.

Snart efter stod vi i Spillebullen. Rundt om et Bord i det af Røg opfyldte Værelse sad en halv Snes Herrer, og en Mængde stod op. Ved Bordet sad den, der holdt Bank; foran ham laa en Mængde Sedler, Guld og Sølv. En Tid stod jeg og saa til, saa besluttede jeg mig til at gøre en Indsats. Jeg vandt og fik Blod paa Tanden. Atter vandt jeg. Jeg lod Indsatsen blive staaende hver Gang; til sidst laa der en hel Dynge Guld foran mig. Endnu engang maatte jeg prøve Lykken og saa ikke mere. Et Øjeblik efter havde jeg tabt alt.

Det ærgrede mig. Lykken maatte prøves engang til. Atter tabte jeg. — Men nu havde Spilleraseriet faaet Tag i mig, jeg maatte og vilde vinde. Snart efter havde jeg ogsaa tabt hele den Pengesum, jeg havde faaet med hjemmefra.

Jeg skælvede i alle Lemmer, og den kolde Sved brød frem paa min Pande. Jeg ved næppe, hvorledes det gik til, men i næste Øjeblik havde jeg min nye Tegnebog med Regimentets Penge i Haanden. Jeg tog kun en mindre Seddel og vandt. Atter lod jeg Indsatsen staa, Heldet var vendt tilbage, nu manglede jeg kun 800 Kroner, saa havde jeg vundet alt tilbage. Jeg forhøjede Indsatsen og — tabte. Engang til prøvede jeg, og tabte igen. Jeg var aldeles magtløs overfor Spillelidenskabens. Næppe fem Minutter efter fandtes der ikke en Øre i Tegnebogen af de 4000 Kroner, som tilhørte Regimentet.

Mit Blod brusede som Ild gennem mine Aarer, min Mund var hed og tør, og min Hjerne var ikke i Stand til at tænke en Tanke. Saa meget forstod jeg imidlertid; at jeg kun havde en Ting at gøre: gaa hjem og lade min Revolver og med et Skud sige Farvel til det hele.

Vaklende vendte jeg mig fra Bordet for at gaa ud. I det samme var det, som Blodet i mine Aarer stivnede til Is: foran mig stod den Mand, som jeg sidst af alle turde træffe paa dette Sted. Vore Øjne mødtes, og vi stirrede længe paa hinanden.

Det var Overkommandanten, der samme Dag havde udbetalt mig Pengene.

Hvor længe han havde været der ved jeg ikke, dertil havde jeg været for optaget af Spillet, men jeg tvivlede ikke om, at han kendte min Hemmelighed.

Jeg var ved at miste Bevidst-

heden. Jeg følte, at han tog mig under Armen og førte mig ud. Da jeg atter kom til mig selv i den friske Luft, stod Overkommandanten ved min Side, — det var ham, der havde hjulpet mig.

— Hvad vil De gøre? spurgte han langsomt.

— Skyde mig, — hvad ellers? svarede jeg kort.

Han saa et Øjeblik paa mig og sagde saa:

— Gør ikke det. De er jo endnu saa ung, næsten et Barn, — der kan endnu meget rettes. Det er ikke som med en gammel Mand — Familiefader. For Dem staar endnu hele Livet aabent.

— Men hvad skal jeg da gøre? udbrød jeg. — I Morgen ved hele Regimentet det, — mine Forældre — jeg maatte tie stille, for Graaden sad mig i Halsen.

— Ingen behøver at vide det. Jeg vil hjælpe Dem. Gaa nu hjem og sov, og i Morgen tidlig Klokkeren seks kommer De ind paa mit Kontor, jeg skal endnu engang udbetale Dem Beløbet.

Ude af mig selv af Glæde greb jeg hans Haand. — Jeg skal skrive til mine Forældre, og De skal faa Pengene igen, stammede jeg.

— Ja, det er godt. Men giv mig nu Deres Ord paa en Ting; at De aldrig mere vil spille.

Jeg gav ham Løftet, og vi skiltes.

Naturligvis sov jeg ikke den Nat. Allerede tidligt næste Morgen stod jeg udenfor Kontoret og ventede. Kort før Klokkeren seks kom Overkommandanten. Han hilste flygtigt og gik foran mig ind i Kontoret, hvor han talte Pengene op.

— Saa husker De Deres Løfte, sagde han og rakte mig Haanden til Afsked. — Spil er en Forbandelse; gid De aldrig oftere maa komme under dets Magt.

Der var en ejendommelig Glans i hans Øjne, da han gav mig Haanden og fulgte mig ud til Døren.

To Dage efter var vi i Byen Verona. Jeg sad udenfor en Kafé og drak et Glas Vin, da jeg tilfældigvis kom til at se i en Avis, hvor min Opmærksomhed straks fæstede sig ved en Artikel, hvis Overskrift lød: „En Overkommandant skudt sig.“

Jeg læste Artiklen igennem. Det var den Mand, der havde frelst mig, som havde berøvet sig Livet. I hans Kasse manglede 30,000 Kroner, som han havde tabt Tid efter anden i Spil. „Ingen har anet,“ sluttede Artiklen, „at den for sin Redelighed og Akkuratese saa højt ansatte Mand var et Offer for den forfærdelige Last.“

Det svimlede for mig. Jeg tænkte paa, at ogsaa mit Tab var mellem disse Penge, at han, for at frelse mit Liv, yderligere havde taget sig denne Skyld paa.

Naturligvis erstattede jeg Regimentskassen de 4000 Kroner, jeg havde tabt, og samtidig maatte jeg for mine foresatte tilstaa alt.

Jeg havde aldrig kunnet gengælde den Taknemmelighedsgæld, jeg indtil denne Stund skylder min højsindede Redningsmand. Hans elskelige Datter er nu min Hustru, og hendes Lykke er mit Livs første og største Maal.

Paa Højfjældet.

—o—

Det er en tidlig Morgenstund. Høstsolen hæver sig mere og mere. Nu forgylder den Fjældryggene og lægger efterhaanden sin Glas over de mørke Granlier. Natens Fugle er gaaet til Ro; men Skovens muntre Sangere fylder den klare Morgenstund med jublende Toner. Guldblandsdalen vaagner til nyt Liv.

Denne Dal, som Henrik Wergheland har kaldt Dalenes Dal, fordi den gav ham saa rige Naturindtryk, hvor Per Gynt tumlede omkring og drømte sine romantiske Drømme, der aldrig blev til Virkelighed, hvor Kæmpehøje og Runestene fortæller om aartusindgammel Historie, hvis stolte Minder faar den norske Bonde til at ranke den krogede Ryg og giver ham et Udsyn, som selv de højeste Fjældtinder ikke kan stænge — i denne Dal, hvor Naturen har været særlig gavmild med sine Gaver, møder man Norge, det gamle og det nye.

Nede paa Dalbunden løber Laagen, og paa begge Sider af den hæver Fjældene sig opad med Sommerens fine Farvenuancer. Her er smukt, men for varmt og indelukket. Og det er ikke her, man oplever Norge. Det er paa Fjældet, paa Sæteren, paa Vidderne. Man maa 12--1400 Meter til Vejrs. Mange Steder i Norge kan det nu lade sig gøre at bile helt op til Højfjældet ad fine faste Fjældveje, som er et Under af norsk Ingeniørkunst.

Vi er et lille Selskab, som lejer en Bus, og saa gaar det opetter. Man sidder med Hjertet i Halsen og ser ned i det vilde Dyb. Men bange behøver vi ikke at være. Vor Ven Chaufføren kan sin Haandtering. Bussen entrer Fjældet i Løbet af forbavsende kort Tid. Da vi er naaet op i 1000 Meters Højde, stiger vi ud og gaar det sidste Stykke.

Aa, hvilken herlig Luft! Den er ren som Krystal, og man aander for at faa Lungerne fyldt. En vidunderlig Lykkefølelse griber en. Her paa Vidderne oplever man „Vandskellet“. Fjældvandene, der baade har Afløb og Tilløb, ligger og blinker og glitrer ud over Vidderne. Paa højeste Punkt skiller Vandet sig. Saa kommer Lier af sølvgraa Birkestammer, lave, krogede, men uhyre maleriske og med et tæt, smaaakruset Løv, saa blankt og glinsende som var det tidlig Vaar, og de nylig var udsprungne. I Fjælddalen er der altid Foraar indtil Høsten kommer. Da flammer det op med gult og rødt. Fjældet blomstrer. Blaaoklokker, røde Pragstjerner, violette Storkenæb, og mange, mange andre Blomster, som bare hører Fjældet til, træffer man her, straalende i Farverne, som voksede de under Tropernes Sol og ikke i det kolde Nord, Elven bruser i Dybet, kaster sig fremover og tvinger en til at standse foran et af dens Glansnumre — Fossen.

Fossen, der har spillet en stor Rolle i den norske Bondes Liv, — som er blevet til Musik — melodisk og vild — den har indspiret Bonderosen med dens

dristige og fantastiske Slyngninger og blevet til Folkedigtning og Sagn, for saa i vor Tid at gaa i Industriens Tjeneste, de hvide Kul.

Lierne er som et broget Tæppe af smaa Lapper, som veksler i Farverne fra Roernes og Kartoffelernes dybgrønne til det gulnede Korn. Søn efter Far har i mangfoldige Slægtled ryddet Lierne. Man ser de vældige Stendiger, de har rejst, — høje som Festningsmure. Det er Urmenneskets Kamp for Tilværelsen. Digteren Garborgs Ord rinder mig i Hu: Stort Arbejde ned er lagt til Landsens Fred og Magt. Ogsaa her er der Fremgang at spore baade ude og inde. Hytte efter Hytte er rejst, men den smukkeste er Stabburet. Der opbevares det dyrebarste — Maden, som de har slidt og slæbt for, og som skal give Familien det daglige Udkomme i et Aar — maaske længere, om Krig eller Misvæxst skulde indtræffe. Her staar rosenmalede Kister med Klæder — Rigdom, der skal gaa i Arv og selve Stabburet skal staa som et Monument over den, som lod det bygge, og den, som byggede det. Det er Haandværkerens Adelsbrev og vidner om hans fine Smag og alsidige Dygtighed. Han er baade Bygmesteren, Tømreren og Kunstneren, som pryder Loftet med smukke Udskæringer. Maaske er han ogsaa Smeden, der har lavet den vidunderlige Laas og de kunstfærdige Beslag.

I en lille Sæterhytte bliver vi for en billig Penge beværtet med Kaffe og friske hjemmebagte Kringler. Uden for Vinduet passerer smaa, lyserøde Køer med ringlende Bjælder omkring Halsen. De kommer nu hjem for at faa deres friske Hø og blive malket. Kostalden, hvor de har deres Hjem, er saa ren som et nyvasket Stuegulv, og i et lille Hjørne gaar Familiens Kæledægge — Julegrisen.

Den unge Pige synes ikke at være rigtig tilfreds med Tilværelsen, og jeg spørger hende derfor, om hun da ikke er glad for at kunne holde 4 Maaneders Sommerferie oppe i den fredelige Sæterhytte. Hun ryster paa Hovedet og siger: „Her er dødkedeligt. Jeg savner Bygdens Liv, og den Adspredelse, som Samværet med andre Unge giver.“ „Ja,“ føjede Moderen til, „Ungdommen af i Dag vil more sig; da jeg var ung Pige, saa jeg altid Sætertiden i Møde med Glæde. Men da var Livet jo ogsaa mere enkelt og Menneskenes Fordringer knapt saa store.“

Vi fortsætter Turen ned til Fjorden. Der ligger en lille Damper, som tager os med paa en lille Rejse ud over den grønblaa, glasagtige Fjord, saa trang er den paa mange Steder, at man ikke kan forstaa, hvordan man skal komme frem. Fjældstierne er saa stejle, at man føler sig helt beklemt. Man maa lægge Hovedet paa Nakken for at se Toppen af Fjældene. Der falder som et tæt, hvidt Slør udover den sorte Fjældvæg af Bækkene fra Vidderne. Er Fjældsidene mindre stejle, bliver Bækkene til Sølvstriber og Sølvvaarer.

Pludselig aabner Fjorden sig. Fjældet viger til Side og giver Plads for Huse, en Smule Ager og Eng og frodig Vegetation. Folk er nøjsomme her. Paa Hylder i Fjældet ligger smaa Hjem, som lever af Gededrift. Hvordan de opholder Livet? Jo, de er ved deres Nøjsomhed mere velstaaende end mangan Storbonde paa Fladlandet.

En saadan lille Rundrejse, som her er beskrevet, forynger og fornyer bedre end det bedste Skønhedsmiddel og hjælper mere til Sundhed end den Medicin, man betaler i dyre Domme.

Men en Ting maa Nordmændene sørge for, om Turisternes Antal skal forøges: Der maa bygges Fjældstuer for den almindelige Mand og Kvinde paa Vidderne og Lierne. Hotellerne af hvilke, der er mange, er for de velhavende. De er luksuriøse med Udstyr, med Mad og Drikke, som vi godt kan undvære. Det er Luft, Sol og Skønhed, vi rejser efter. Fjældkosten er den bedste Mad, den næringsrige, velmagende Mælk, Fjældsmørret gult som Guld, og den ægte Gedeost. I Fjældvandet eller Elvene kan man fange fede skinnende Ørreder. Bedre Middagsmad kan man ikke faa.

Man maa være rustet til en Fjældtur med enkle, men varme Klæder. Om Dagen kan man i Solen næsten gaa uden, men om Natten kommer den kolde, friske Vind fra Fjældene, der er saa styrkende for Nerverne, men farlig, om man ikke er klædt godt paa. Her er ikke Brug for Stads eller nogen Slags, hverken Lakso eller høje Hæle. Det bedste Fodtøj, man kan benytte, er Gummistøvler, med dem paa kan man gaa gennem den værste Pløve.

Og har man blot en Gang været paa Vidderne, ønsker man tilbage igen — til Fjældluften og Fjældsynene. Nu forstaa man bedre det vældige Pust af Natur, der gaar gennem al norsk Litteratur.

O. Helstrup-Andersen

Fra Uge til Uge.

—o—

„Kejserens Kurér“

en udmærket tysk Filmatisering af Jules Vernes Roman, udsendes af Gloria-Film og fremvises i denne Uge her i Allinge.

„Det var vel nok en knippelspændende Film! — Hvor er den flot“, skriver „Nationalt.“ Vi klappede og jublede. Saadan var Stemningen . . . og Socialdemokraten skrev: „Kejserens Kurér“ imponerede, „Kejserens Kurér“ er en vaskeægte Folkekomedie, men flot sat op. Filmens mange vekslende, brogede og spændende Optrin skal nok trække Folk.

Over 6000 Krigere medvirker i Filmen.

Familie-Journalen i denne Uge

bringer Mary Burchels sidste nye Roman »To Skæbner“, som i de kommende Uger vil glæde alle Yndere af god og spændende Lektüre. Forfatterindens forrige Roman „Kompromiteret“ vil endnu være i frisk Erindring. Endvidere er der en udsøgt Buket af afsluttede Noveller, flere aktuelle Artikler, f. Eks. Kinas Bønder under Aaget, Sportsartiklen „Færdig med otte om Kongen“ og Knud Andersens lyrisk prægede Bidrag „En Mose i Djursland“.

Stammershalde.

Tag en Tur ud ad den ny Strandvej, der nu er aaben og til Dels færdig til Dynddalen. I rolige Linjer løber den langs Kysten, bred og uden skarpe Sving eller stærk Stigning. Det er som om Turen til Dynddalen er bleven betydeligt kortere. Og saa passer den ind i Landskabet og fremhæver Kystens ejendommelige Skønhed.

Tag en Tur derud — og benyt Lejligheden til at kigge paa de fornøjelige Løve- og Abeunger i Zoologisk Have. Der er Koncert Dansant i Restaurationen Kl. 4.

Hotel Sandvig

har ikke Koncert i denne Uge. — Restaurationen er dog stadig aaben, og Koncerten event. fortsættes i den kommende Uge.

Sporten

Red. af A. S. G.

I Søndags spillede vore Juniorer i Nexø mod Nexø-Jun. I, som hører til et af de stærkeste Juniorhold paa Bornholm og Resultatet blev et hæderligt Nederlag for A. S. G. paa 1 — 3.

II. Holdet vandt i Rutsker mod Standart II med 12 — 3, og efter hvad der udtales efter Kampen, kunde Maalantallet i pænt Vejr maaske være blevet større. — Vi har vist aldrig før haft et saa stærkt II. Hold, og efter de sidste Kampes Resultater skulde der være Chance for, at Allinge vinder Efteraaret som flot Nr. 1.

Fodbold paa Søndag.

Den 19. ds., altsaa paa Søndag, skal Slaget i Mesterrækken staa mellem Svaneke og A. S. G. Kl. 14 i Svaneke. Denne Kamp imødeses med kolossal Interesse, og Grunden maa være den, at man venter at A. S. G. eventuelt skulde kunde hente sig et Point eller to. — Spiller Gutterne til, som de gjorde med B. 1910, saa er Chancen der, blot vore Forwards kan lave nogle Maal, for vi tør paastaa, at Svaneke faar ikke mange Maal; vort Forsvar er nemlig stærkt nok til selv en haardt Pres.

Biltur til Svaneke.

Da der er saa mange, som har forespurgt, om der vil blive arrangeret Tur til Kampen, har A. S. G. besluttet at efterkomme Ønsket. Biler afaar Kl. 12.30 og man kan tegne sig i Kiosken til Turen senest Lørdag Aften.

Andre Kampe paa Søndag.

Foruden Førsteholdet, skal Juniorerne til Rønne og afgøre Turneringsmellemværendet med Viking jun.

Jubilæumsfesten paa Sønd.

tegner til at blive vellykket. Man har i denne Uge haft travlt med at smykke Salen i Dagens Anledning, og alt vedrørende Programmet er i Orden. B. B. U.s Formand, Herr Overlærer Hedegaard, har lovet at holde Festtalen, og Træneren Verbik, som ogsaa vil overvære Festen, har en lille Overraskelse med sig til Spillerne. Endvidere kan vi røbe, at „Nordbornholm“ vil udkomme i Særtryk, ligesom der til Dagen er forfattet nogle Sange. Under Kaffebordet vil Arvidsen musicere, og naar denne alvorlige Del af Festen er overstaaet, danses der til Tonerne af et 5 Mands Orkester.

Et lille Ord fra Bestyrelsen: Festen er absolut kun for Medlemmer, og Indmeldelse er udelukket Festaftenen.

Jagtaflysning.

Al Jagt og Færdsel med Skydevaaben er strengt forbudt paa følgende Ejendomme: Heslegaard — Enesminde, Kaj Holm, Peter Marker og Villiam Vangs Jorder i Olsker. Højegaard, Lille Muregd., Murahus og Søndre Bedegadegd. i Klemensker. Omstrefjende Hunde vil blive skudt.

De jagtberettigede.

Stærke

Svenske Enekurve
Kartoffelgrebe
Staldgrebe
og Forke

sælges til smaa Priser.

Nordlandets Handelshus

Averter i NORDBORNHOLM

En Hest,

9 Kv. 1 Tom, er til Salg eller byttes med en Kvie.

M. Hansen, Stenshøj,
Rutsker pr. Hasle.

Interesserede, der ønsker at erhverve sig en

Kolonihave

bag Mejeriet i Allinge, bedes snarest henvende sig paa

Møllehuset.

Samme Sted er Blommer til Salg.

Den fikse

Konfirmand-Sko

faas hos

Carl Larsen,
Vestergade, Allinge

Hasle Kalkværk

Brændt Kalk
Læsket Kalk
Cementsten

Tlf. Hasle 27

Sander Lind

Norregade 5, Allinge. Tlf. 166

Mod. Herre- & Dameskræderi

Træsko

sælges endnu her
til de gamle billige Priser.

Træskomager Larsen

Henkogningsapparatet
BLITZ

Glas, Kedler m. m. til
Syltning og Henkogning.

Faas i Prima

Biografen

Freitag, Lørdag og Søndag Kl. 20.

Kejserens Kurér.

Efter Jules Vernes berømte Roman.

En spændende og
dramatisk Storfilm.

Bornholms Spare-
og Laanekasses
Afd. i Allinge

Kontortid: 9-12 2-4

Boxer udlejes

Jagten aflyses

paa Georg Olsens Jorder i Rø.

Til Stammershalde *paa Søndag...!*

Koncert-Dansant

i Restaurationen fra Klokken 16.

Averter i NORDBORNHOLM

Kom og se mit store Udvalg i de nye

Dame- og Konfirmand-Frakker!

Konfirmandfrakker fra 18.50 - 20.00 - 24.00
Ungpigefrakker med Foer og Skindbesætning 39.75

Ingen Købetvang!

Allinge Messe - Th. Holm

Tlf. 100. Leverandør til Vare- og Landbrugslotteriet

Bestil Vinterbrændsel

til Levering i September Maaned.

oreløbig har vi rigeligt Lager og Tilsagn om yderligere Sendinger af
Store harpede Ovnkul,
Magre harpede Nøddekul,
Bedste westfalske Ovnvindere,
Bedste Brunkuls Briketter,
Afharpningskul og Smedekul.

Priserne er lavest og frit tilkøbt pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus

Oxford Fyldepennen

er atter paa Lager.

Livsvarig skriftlig Garanti

Axel Mauritsen - Kiosken - Telf. Allinge 142

18 pCt. Superfosfat, 40 pCt. Kaligødning

udleveres fra Lager til Kontantpriser.

Tillantin, Sanagran og Blaasten sælges til Afsvampning.

Nordlandets Handelshus.

De nye Uldgarner

til Efteraaret er nu hjemkomne.

En Del Restpartier sælges til halv Pris.

Fritz Reusch, Allinge.

Skal De købe Radio

paa Afbetaling eller pr. Kontant

køber De den med stor Fordel i

Cykle- og Radioimportøren, Allinge

ved H. Jørgensen - Østergade 28 - Telefon 156

Jeg er leveringsdygtig i alle Mærker til forskellige Priser og Kvaliteter. Solide Købere kan faa Radio med meget smaa Afdrag uden Renter. Nogle faa Apparater Model 1937 af de bedste Mærker sælges fra Fabrikken 100 Kr. under Prisen. Paa alle App. stor Rabat pr. Kont. En Del gode, brugte Apparater sælges meget billigt. Lad mig demonstrere

Den helt rigtige

Permanent udfører vi nu med den nye Taco Luxus Maskine. — — Moderne Dampkammer System. Alt iberegnet — og dog kun **otte Kroner!**

Barber Johs. Larsen Tlf. Allinge 53

Magasin du Nord

Nu - naar Konfirmationen nærmer sig...

vil man naturligvis tænke over, hvor man med størst Fordel kan købe Tøjet til Pigen ell. Drengen, der skal konfirmeres.

De skulde se vort Udvalg, inden De bestemmer Dem for Køb. De vil indrømme, at det er det helt rigtige — og saa er Priserne smaa!

Eksempelvis skal nævnes:

Hvide Kjoler fra 12.50

Fikse, uldne

Andendagskjoler - 16.85

Moderne Frakker

og Ulstre 28.50 - 36.00

Chameuse Undertøj, Strømper,

Handsker, Tørklæder

— kort sagt alt, hvad den

vordende Konfirmand kan

ønske sig, finder De hos os

i et stort og smukt Udvalg.

Til Drengen har vi:

Habitter og Frakker

i stort Udvalg

Hvide Skjorter 4.85

med fast og løs Flip

Silkeslips 1.45 - 0.95

sorte og kulerte

Undertøj, Sokker, Huer og

Hatte.

Saa derfor til

Fritz Reusch

Havnegade - Allinge

— der faar De de gode og moderne Varer til den fordelagtigste Pris.

Leverandør til Vare- og Landbrugs-Lotteriet

Fotograf Kjøller

anbefaler Bronce-Rammer i alle St. Ovale Rammer og Rammelister. Billeder indrammes

Nye moderne Kjølestoffer for Efteraaret

Se vor Udstilling paa Lindeplads

er nu paa Lager — og er udstillet i

Nordlandets Handelshus

Køb Deres Forbrug af Klædninger og ekstrafine Benklæder hos os.

Husk vort gode Arbejdstøj samt alt til Herreekvipering henhørende, da det er billigt og godt. Vi har et meget stort Lager i Metermaal som Kjøletøj, Bomuldstøj, Lærred, Drejler og alt henhørende til Manufaktur. Ikke at forglemme vort store Lager af Trikotage og Garn. Vi har alt — kom og køb — De skal nok blive tilfreds.

Jens Hansen. Tlf. 29.

Strikkede Klude og Uld købes til højeste Pris. — Leverandør til Landbrugslotteriet

Koks·Cinders·Briketter

er lastet og losses om faa Dage.

Nødde- & Kakkelovnskul

bliver lastet i kommende Uge.

- køb det i Produktet!

Stærke tørre Brædder

til alle Reparationer sælges til smaa Priser og med Rabat pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus.

Nu - kommer den Aarstid, hvor det er rart at have et Par

CODAN GUMMISTØVLER

Vi fører dem i alle Størrelser til Damer, Herrer og Børn.

Axel Mogensen, Tejn

Triorrenset, god Kvalitet

Staalrug og Standard Hvede

til Saasæd sælges.

Nordlandets Handelshus

● **PROTOKOLFABRIK**

BOGBINDERI

Chr. Dideriksen

Sci. Mortensgade — RØNNE — Telefon 865

Indbinding af Bøger - Protokoller - Alle Papirvarer

1. Kl. Arbejde - Rimelige Priser - Hurtig Levering

● Leverandør til Biblioteker og Øens største Forbrugere

Bedste Morsø Støbegods sælges

7 Reguleringskomfurer, store og smaa.

6 Koge- og Reguleringsovne

sælges til de gamle billige Priser.

Alle Ovnror, Fyrdore og Riste sælges til smaa Priser.

Nordlandets Handelshus

Servus fortæller om sine Dagbogsop tegnelse r og Minder — Fortsat fra forrige Uge —

Halvt gennemblødte naaede vi om Aftenen den lille Bjergby St. Lorenzo. — Den nedgaaende Sol bryder netop Skyerne og giver Himlen og Appeninernes Bjergtoppe en sjelden Farvepragt, og idet vi vandrer op ad den stejle, toppede Hovedgade, kommer et lille Musikkorps os i Møde, spillede Garibaldino. Messingtrompeterne glimter i Solen, og et Par Krigsinvaliders Tapperhedsmedaljer og Uniformsknapper lyser festligt op. Det er et af deres Livs stolteste Dage. Gamle Krigsminder opfriskes. — Leve Garibaldi, den store Frihedshelt! Viva Italia. — I Festrusen ænser de ikke at Garibaldis stolte Friskare er stærkt reduceret, og at kun saa faa af hans Tilhængere er mødt frem. Kun en Skare Børn giver jublende deres Bifald til Kende.

I Gæstgivergaarden er pyntet til Dans og Lystighed; men vi er afskaarne fra at deltage — vaade, snavsede efter den besværlige Tur, gaar vi i Seng, saa snart vi har spist, hænger Klæderne til Tørring og sover ind i St. Lorenzos Vare-tægt.

Næste Morgen har jeg Mave- knob og spørger efter WC. Selvfølgelig kender man ikke WC; men Værtinden kan heldigvis hurtigt paa mit Ansigt og trippende Bevægelser se, hvad der er i Vejen. „Aborta“, siger hun og fører mig op ad Trappen, hvor hun lukker en Dør op. Jeg kommer ud paa en Loggia (Balkon) af Træ, der strækker sig i næsten hele Facadens Længde. I den ene Ende var en lille Halvfagsbygning med et Bræt til at sidde paa — meget primitivt; men her var fri Udsigt og god Ventilation.

Huset var bygget ud til Randen af en brat Klippevæg, nedenunder en gabende Kløft, vel nok sine 500 Fod dyb. Man kunde blive svimmel ved Synet og Tanken om, at Sprinkelværket maaske brasede ned. Kan hænde at mangen enlig Rejsende i gamle Dage var bleven udplyndret her i denne Røverrede og forsvunden sporløst i Afgrunden. Det var godt at vi levede i en civiliseret Tid og ikke var belejret med jordisk Gods.

En frisk Brise havde om Natten spredt Skyerne og tørret Landevejen nogenlunde af. — I mange Sving gik det atter nedefter, og vi naaede snart Aquapendente — Byen med de mange Kilder, hvor vi spiste til Middag og i et Bogtrykkeri fik en lille Ekstrahjælp til Rejsen. Kunde ikke rigtigt finde ud af Byen, da Vejen svingede, saa vi maatte skyde Genvej ned gennem Floddalen for at komme over paa den anden Side.

Egnen blev nu mere vild og storslaaet. Stadig opefter gik det ad lerede Landeveje mod Mont Amiatas Bjergtinder. Vi havde nu helt opgivet at rette os efter Milestenene, der kun angav Distancen til Roma og var angivet med Romertal, som var et helt Studium at aflæse.

Om Aftenen naaede vi en lille interessant By, Radicofane, der ligger paa en afstumpet Bjergkegle med Ruiner af en gammel Borg knejsende paa Toppen. Det

var igen begyndt at regne, saa vi var glade for at faa Husly og Aftensmad i et gammelt Hus, hvor en Kalkunhøne ustandselig vimsede rundt i Stuen og pillede Fluerven af Væggene. Sov forholdsvis godt og billigt i det øverste Stokværk, hvortil var Adgang ad en muret Trappe.

Næste Morgen laa Taagen og Regnskyerne nede i Dalene som blaagraa Fjerdyner, men heroppe var Himlen klar, og Solen forgyldte Mont Amiatas Tinde.

Hvilken herlig Udsigt over Appeninernes Bjergtoppe og Floddale. Her havde en af Tiberens Bifloder sit Udspring, her skar en Fos en Kile i Bjergsiden, vokser og løber ud i Arnofloden. Det er jo den Vej vi skal, gennem Siena og Firenze. Nu skal vi atter nedefter, det værste er overstaet.

Glade og veltilpasse begiver vi os afsted, skydende Genvej saa ofte vi mener der er en Chance, da Landevejen stadig bugter sig ind og ud mellem Bjergkuderne og aabner nye, vekslende Udsigter.

Længere end til St. Guericco naaede vi dog ikke den Dag. Her gjorde vi Ophold for Natten og sad længe tavse, nydende den herlige Udsigt ned over Dalen. Friskt og køligt var det, vi mærkede det gik mod Nord — mod Alperregionerne.

Saa tændtes Stjernerne, en efter en, paa den dybblaa Himmel.

Vi lever spartansk, friske Figen og tørt Brød, Vindruer og engang imellem lidt Fedtstof, røget Flæsk eller Tunfisk i Olivenolie. Alligevel kniber det med at faa Pengene til at slaa til, skønt vi kun betaler 4—6 Soldi for Natlogi; thi til at overnatte i det Fri er det nu for køligt.

Den 23. September i straalende Sol gik vi ned gennem Dalen og mødte her to rejsende Typografer, der var paa Tur mod Roma og Napoli. Den ene var dansk, Viggo Christensen fra Holbæk, den anden fra Aabenraa. Vi gav hinanden forskellige orienterende Oplysninger og ønskede god Rejse. Saa udvidedes Dalen, Bjergene afløstes af Højderygge, der skræner mod Nord. Den lerede Jord har en stærk rødlig Farve, men er frugtbar, og vi passerede flere smaa Byer.

Ned over de skræanende Bakke- drag havde vi længe haft Udsigt til Siena, der i middelalderlig sydlandsk Pragt, med Taarne, Fæstningsmure og slanke Minareter tegnede sig skarpt i Sollyset.

Landevejen bliver efterhaanden stærkt befærdet af saavel kørende som gaaende; men først henad Eftermiddagen naaede vi Byen, spiste vor Mad i Skyggen af den gamle Byport og foretog et hastigt Rendezvous gennem Staden.

Siena er kaldt det lille Florentz, aristokratisk, fornemt tilbagetrukket bag Middelalderens Fæstningsmure, ligger Byen med stille, ofte næsten mennesketomme Gader og store, alvorlige Paladser, pillen og ren, ligesom Søsterbyen Pisa, en Skygge af sin forudoms Glans og Herlighed, svunden ind til mindst

en Fjerdedel i Indbyggerantal og Velstand; men de mange Paladser gemmer dog endnu Kunstskatte af umaadelig Værdi, og i Bygnin- gernes harmoniske Arkitektur kan man studere Aarhundreders Ud- vikling, paavirket af græsk og maurisk Kultur.

Ejendommeligt er Domkirken, der repræsenterer Højdepunktet af gotisk Bygningskunst, opført i sort og hvid Marmor. Kirkens Gulv gengiver i prægtig Marmormosaik bibelske Billeder, og det slanke Kobbartaarn hæver sig i en Højde af seks Etager. Endvidere Raadhuset Palazzo Comunale med sit endnu højere Taarn, Piazza Salimbeni, Garibaldis pragtfulde Mo- nument og meget mere.

Efter at have købt nogle Foto- grafier gaar vi gennem den nord- lige Bydel og spørger samtidig efter en Alberg for Natten; men stadig vistes vi fremefter. Selvfø- geligt! alle disse Paladser er ikke indrettet til Hotel. Saaledes kom- mer vi ud af den nordre Byport og ser, at vi er paa den rette Vej, men skønt Bebyggelsen nu aftager, vises vi stadig fremad.

Vi er trætte efter den anstræn- gende Tur, og det er næsten helt mørkt. Saa ser vi en anelig Byg- ning med to Fløje og en aaben Gaardsplads ligge til højre for Vejen. Endelig er vi der og ban- ker paa. Vi kommer ind i en lang Corridor, derfra ind i et Værelse, hvor nogle unge Piger sidder og syer.

— Kan vi faa et Værelse for Natten, spurgte jeg.

De saa nysgerrige paa os og løb leende ind i det andet Værelse. Der hørtes Fnisen og Latter, og pludselig stormede en Sværm unge smukke Piger ind og omringede os. Vi blev ikke saa lidt overras- skede. Havde alle Sienas unge Piger sat hinanden Stævne her? Det var nok ikke det Hotel, som vi søgte, og lidt benovede søgte vi at trække os tilbage. Flere af de unge Piger var imidlertid op- lagt til Spas og vilde ikke slippe os, andre holdt sig passive og betragtede os med store, forund- rede Øjne.

Just som det begyndte at blive os for broget, traadte en værdig Dame med Stanglorignet ind i Væ- relset. — Pludselig Stilhed. Hele Sværmen forsvandt, og vi blev ene med Fruen, der fikserede os strengt. Jeg forklarede at vi søgte et Hotel og var bleven vist her- hen. Hun forstod eller troede os maaske ikke — under et Væld af Skældord drev den rasende Fu- rie os gennem den lange Corridor ud i Gaarden og laasede Døren.

Betuttede stod vi der. Et sidste Blik tilbage overbeviste os om at alle Vinduer i Hovedfløjen var besat med kvindelige Skønheder, der interesserede var Vidne til Tortil- bagetog.

Viljeløse drev vi videre, og det gik op for os, at vi som uskyldige Ofre for en Spøg var bleven nar- ret ind i et større Pigeinstitut.

Trætte og modløse opgav vi Tanken om at faa Husly den Nat. Under et Kastanjetræ pakkede vi Ranslerne ud og lagde os til at sove i det fugtige Græs. Fra et Forlystelsessted i Nærheden af Siena steg Raketter til Vejrs. Der var der Glæde, Lys og Varme, her Kulde, Mørke, en nagende Forlad- hedsfølelse og Træthed.

Henad Morgenen vaagnede vi med Kuldegysninger. Taage drev hen over Markerne, Dug glinsede i Græsset. Afsted for at faa Varme i Kroppen. Da Solen kom frem satte vi os paa Skræningen af en Høj og lod Straalerne varme vore stive Lemmer.

Kommer gennem bakkede, skov- rige Egne med Vinhaver og hvide

Morbærtræer, af og til en mindre By. Træffer atter et Par rejsende Collegaer. Udenfor Husene eller i de aabentstaaende Døre sidder Kvinder og fletter Straaarbejder, særlig Hatte, eller knipler. Frugt er meget billig — heldigvis. For- haabentlig slaar vore Penge til.

Af og til spærrer store gamle Fæstninger Vejen, og middelalder- lige Byer, omgivet af Mure, ligger paa isolerede Høje. I en saadan By var vi trasket op — og saa oppe fra at Vejen bugtede sig udenom og videre frem. — Atter ned. — Avanti!

Hen paa Eftermiddagen naaede vi den morsomme lille By Poggi- boni, der ligger i Læ af en gam- mel Fæstning. Jeg købte et Par Prospektkort, medens min Kam- merat sørgede for Fødevarer. — Efter Aftale skulde vi mødes uden- for Byen. Her delte Vejen sig, og jeg fulgte den nordligste, der syn- tes mig havde den rigtige Retning. Langsomt gik jeg fremefter; men Nielsen, der var bleven forsinket, kom ikke. Maaske er han allige- vel kommen foran, tænkte jeg og forstærkede min Gang.

Det var begyndt at mørkne da jeg naaede en Alberg. Maaske sad han der og ventede paa mig — eller vilde komme. Jeg bestilte en Animelle fritte og et Maal Vin — trængte til noget varmt og styrkende efter al den megen Frugt og Polenda.

Det blev sent. Min Kammerat

kom stadig ikke. Jeg bestilte Væ- relse for Natten. — Det var mine sidste Skillinger, der gik; men der- ved var intet at gøre. Jeg trængte til at sove rigtigt ud i en varm Seng, og i Morgen fik jeg Penge i Firenze.

Ved Morgengry vaagnede jeg med Svimmelhed, fik Diarré med stærke Opkastninger. Saa snart det lod sig gøre forlod jeg Gæst- givergaarden efter kun at have nydt lidt Hvedebrød, haabende at kunne gaa mig rask. Morgentaa- gen laa endnu over Markerne, men snart fik Solen Magt, og det blev en yndig Tur gennem den frodige Egn. Vinhøsten var her i fuld Gang, og foran Vinhaverne sad gerne en ældre Morlille med sit Strikketøj og saa til.

Efter Beregningen skulde jeg om Formiddagen være i Firenze, men først ved Middagstid naaede jeg en større By og opdagede til min Forskrækkelse at det ikke var Fi- renze, men Empoli, hvorfra der endnu var seks Mil op ad Arno- floden til mit Bestemmelsessted. — Det var altsaa derfor jeg ikke havde truffet min Kammerat. Nu gik han og dangderede den i Fi- rence, medens jeg havde valgt det gale Ben i Trekanten Poggibonsi —Empoli—Firenze og nu var fuld- stændig blottet for Midler.

Hvad skulde jeg gøre?

Fortsættes i næste Nr.

Nordbornholms Adressefortegnelse!

Bagerier Andersen, Th., Sandvig Tlf. 2 Hald, E., Løsebækg, All. Tlf. 78	Malermestre Jacobsen Ludv, Havnegade, All.
Blomsterhandler (Gartner) Jensen, C., v. Havnen All. Tlf. 41	Manufakturhandlere Magasin du Nord, Allinge. Tlf. 5 Hansen, Jens, Allinge Telefon 29
Bogtrykker Gornitzka, O., Allinge Tlf. 74	Modeforretning Petersen, Thora, v. Posthuset All.
Bygmestre Kofod & Mortensen, All. Tlf. 77-79 Petersen, P., Nørreg, All. Tlf. 69	Musikundervisning Westphal, G. Sandkaas Klaver — Violin — Sang.
Bygningssnedker Jørgensen, Th. Sandvig Tlf. 5y	Radioforhandlere Jørgensen, H., v/ Posthuset All.
Cykler og Cyklereparation Jørgensen, H., v/ Posthuset All.	Skotøj og Skotøjsrep. Jørgensen, H., v/Posthuset Allinge
Damefrisørsaloner Larsen, Joh., Barber, All. Tlf. 53 Weber, Anna, Allinge, Telefon 12	Skræderforretninger Sander Lind, Nørreg. Tlf. All. 166.
Foderstoffer Nordlandets Handelshus, Tlf. 7	Slagtere Jensen, Kaj, Allinge. Tlf. 66
Fotografer og fot. Artikler Kjøllet Alfr., Havneg. All. Tlf. 4	Smedemestre Petersen, Carl, Allinge Tlf. 98
aut. Gas- og Vandmestre Grooss, Niels W., Allinge. Tlf. 30	Sygekasser All.-Sandv. Sygekasse All. Tlf. 47 Kontortid daglig 2-4, Lørdag 7-9
Guldsmed	Sæbeforretninger Tatol v. Havnen Allinge Tlf. 23
Hoteller Hotel Allinge Telefon 25	Trælast og Tømmer Nordlandets Handelshus, Tlf. 7
Art. f. Hotel og Pension Gornitzkas Bogtryk, All. Tlf. 74	Teglværk M. Bloch Tlf. Allinge 127 Mursten, Tagsten, Drænrør.
Isenkram og Porcelæn	Træskomagere. Larsen, L., Allinge.
Kul og Koks Allinge Kulhandel Telefon 119 Nordlandets Handelshus, Tlf. 7	Ure og Optik Liljeroth, A. Urmager, Allinge Mikkelsen, A., Sønderg. Allinge
Købmænd Prima, Allinge Tlf. 40	Vaskerier
Ladestationer Petersen, Carl, Allinge. Tlf. 98	Vognmænd Petersen, C., Nygade, All. Tlf. 133 Person- og Lasthørsel Munch, Humledal, Tlf. Rø 46 v 7 Personers Vogn
Ligkistemagasiner Kofod & Mortensen All. Tlf. 77-79 Mortensen, Herman, All. Tlf. 47	Optagelse i Adressefortegnelsen koster kun 2 Kr. Kvartalet Ekstra Linier 1,50. Absolut billigste Avetering

Averter i NORDBORNHOLM